

५९

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळे.

: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :-

ग्रंथ क्रमांक ५१६५२४ (२५)

ग्रंथ नाम तत्वमाला.

विषय मराठी काव्य.

①

श्रीगणेशायनमः अथतत्त्वमाळाप्रारंभ श्रीनारायणनिर्निमित्तउगता
आहेजसानिश्चयें तेसैंविस्वतयोतहेउपजतेवसुस्वभावेसयें माया
सुद्धतयामधेप्रथमताहोतेअजाजेधवां तेकांनिर्गुणतेचिरस्वरतयाध्या
वेद्विधामाधवा १ मध्यादिकिरणीमृषाजलतसीमायाचअव्यक्तते अ
व्यक्तेमगनिर्गुणीसगुणतासर्वज्ञतावर्तते इष्टासृष्टिनिमित्तहत्तिउगित्ती ते
सुत्रतेथेंकीयां शक्तीचेबळआगळेबळनिहिसुत्रारख्यतत्वीतया २ इष्टासृ
ष्टीकरावयाउपजत्तीशक्तीकीयारूपीणी जीचावोसरजोगुणीप्रबळजोआधी
तयातिगुणी तेचित्त्वकीअधिनसत्त्वगुणीचेजेशक्ततेथेंवसे तेचित्त्वकीक
रुनियांसिचमहत्तत्त्वारख्यराजाअसे ३ तत्वेदोनिहीसुत्रांणिरखमहत्तत्त्वा
सहीवेगळी संख्येमाजीनमोजीतीश्रुतिमधेरोसैंचिसर्वास्थळी दोन्हीयेक
तथापीभेदहीअसेवायुससुत्रात्मता मुख्यप्राणहितोविरिचिसमहत्तत्त्वा

(2)

तत्त्व०

सतोतत्वता ४ रावंराजससुत्रसात्विकमहत्तत्त्वारव्यशक्तीद्वये सत्तादीत्री
गुणीचीसुत्रहिमहत्तत्त्वारव्यहीनिश्चये तेथेंजोतिसरातमोगुणवसे। द्रव्या
रव्यशक्तिसतो पोदिघेउनियंउगात्रअसतोतत्वद्वयेभासतो ५ सुत्रीओं
णीकजोतमोगुणमहत्तत्त्वीअसाबोलीला तोसत्तासरजासघेउनिअहंकार
स्वयेउरिला तोतेरुद्रचिदाब्दतेथेउरिला आकाशत्यापासुनी जावाशब्द
चितोनभोगुणअसीबीजीफलयेषुनी ६ जावास्पर्शनभांतुनिचिपरीतो
व्यावापृथग्वायुला आकाशीचअसोनिवायुगुणतोबीजीफलेंराहीला वा
युस्पर्शगुणीपरंतुवरीलाव्योमांतजोशब्दतो जैसास्पर्शधरुनिशब्दहीत
सादोहीगुणीवर्ततो ७ वायुपासुनिरूपभिन्नउगीलेतेथुनिवैस्वानरा जा
लाउद्भवरूपतेनिजगुणस्पर्शरव्यहीदुसरा वायुचागुणओंणिशब्दनभि
चातोहीतयाअंतरी आतांअग्नीमधुनिहोयरसतोनिर्माणपाणीकरी ८

२४
पाण्याचारसआपुत्रागुंणतसाव्योमादीपुत्रये शब्दस्यर्शहिरूपहीगुंणतिर्ही
दावितयाचेस्वये पाण्यापासुनिगंधहोयमगतोनिर्माणपृथ्वीकरी तिचांगंध
गुणस्वकीयतरीतेशब्दादीचारिधरी ९ एवंतामसपंचकद्वयरजोहंकार
निर्मितसा आतांरंद्दीयपंचकद्वयरजोहंकारनिर्मितसा केलेसात्वीकमी
पणेंमनअसीरोकादिकेंविशती अव्यक्तादिककारणत्रयअसीचोविसही
मोजिती १० केलेसात्वीकमीपणेंसुरदाहातेचोविसावेगळे तोविश्वेस्वर
रंद्दीयात्मकधणीलोकेद्रियांआगळे दिकाताकरसेसअस्तिनिसुतजानेद्रि
याचेपती तेआग्नीद्रउपेंद्रमित्रकजिहिकर्मंदीयेवर्तती ११ एकश्रोत्रदुजे
त्वर्गेद्रियतसेचक्षुनिहीतिजसे जिह्वाघ्राणमीळोनिपांचरचित्तीज्ञानेद्रि
येराजसे वाचाआणिखपाणिंरंद्दीयदुजेपादास्यतेहीतसे वायुपशुमिळो
निकर्ममयहीपंचेद्रियेराजसे १२ रोसीचोविसहेमीळोनिरचीत्तीब्रह्मांड

(3)

तत्त्व०
२

त्याभितरी त्याचैअंसमीळोनिसर्वरचलेजेदेहतेरोपरी सुखीहेनभआरी
पंचकदीसेसुशान्तसोळापाहा भुताचेगुणपांचयेकमनहेकीइंदीयेजेदा
हा १३ सोळाआंणिकपांचयेकविसहेआतांतिन्हीकारणें चित्रीचित्प्रति
बिंबतेथदिसतेमानिमतीमोपणें अव्यक्ताशकचित्रआंणिरवमहत्तत्वास
नानामती तैसेंमीम्हणउनिहीबुद्धअहेकाराशतेबोलती १४ चित्राचीअ
तरावदेवम्हणतिश्रीवासुदेवप्रभु सुखाव्यक्तउपाधितोम्हणउनितत्पूत्र
हीआत्मभु ब्रह्माबुद्धिगुणाधिदेवतमहत्तत्वासनानामती चित्रापासुनि
बुद्धितेथुनिअहंसर्वज्ञहेपाहता १५ चित्रेकैवल्यआत्मतास्फुरणजेरोसी
विराटात्मता अव्यक्तात्मकवासुदेवविभुजोत्यालाअसेतत्त्वता आत्मा
निर्गुणचित्तत्याअनुभवीअव्यक्तरोगाश्रुती ब्रह्माबुद्धिउमेशयापणमन
श्रीबंधुतारापती १६ जागृतस्वप्नसुषुप्तिनिहीजशासत्वादीहितिगुणी

30

तुयकेवळसत्वयाअवधियामानात्सत्तासणी तत्वेचोविसहीजडेच
अवधीसंतातयात्ताअसें जातापंचविसावियाचकरितांजिवत्वसत्वादी
से १७ जीवात्मासहपंचविसचीतसाजोसद्धिसोवास्वये सर्वात्माप्रति
बिंबजीवअवधेज्यास्वामिचेनिश्चये त्पानेप्राकृतवैखरीतरचलीहेवा
मनाच्यामुखें हेकंठीचधरुनीसाधकसदाश्रीतत्वमाळामुखें १८
इतिवामनकृततत्वमाळासमाप्त

"Joint project of the
Pravara Sanstha, Nashik
and the
Maharashtra Sahitya Akademi,
Mumbai."

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com